
І.А. Сайтарли,
кандидат філософських наук,
доцент Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ Т.ПАРСОНСА

Проблема соціальної культури у сучасних дослідженнях окреслена проблемою актуалізації цінностей у соціальному просторі – просторі міжлюдських відносин, що спричинило появу такої субнауки, як соціологія культури. Розробниками соціології культури є видатні культурологи і соціологи сучасності А.Кребер, Т.Парсонс, К.Гірц, Н.Еліас та ін. У цілому соціологія культури ґрунтується на структурній методології – провідній науково-дослідницькій стратегії у суспільствознавстві ХХ ст. Зміст структурного підходу полягає у розумінні досліджуваних феноменів як складних систем зі змінною структурою, через що його ототожнюють із системним підходом. При чому під системою розуміють комплекс взаємопов'язаних складових, які мають чітку структуру і призначення. Структуралісти намагалися довести, що будь-яка структура має системний характер – конкретну модель зв'язків і відношень між елементами.

До послідовних adeptів структурно-системного підходу у соціології культури зараховують, насамперед, американського вченого Альфреда Кребера і засновника теорії “соціальних систем” Талкотта Парсонса. Так, наполягаючи на соціальному вимірі культури, Кребер зауважував, що об'єктивність культури полягає не так в її артефактичності, як в експліцитних та імпліцитних моделях поведінки, які мають символічну форму і відображають особливості різних людських груп. Через пошук інваріантних структур Кребер намагався побудувати універсальну модель культури, яка є релевантною будь-якому суспільству попри можливі її морфологічні модифікації. Щодо Парсонса, то структурний підхід йому дав змогу, з одного боку, розмежувати суспільство і культуру як різні складові людської діяльності, а з іншого – виокремити структури, утворені на перетині соціальних і культурних систем,

тобто вказати на існування безпосереднього зв'язку між цими складовими. Якщо суспільство є складною, диференційованою системою соціальної взаємодії, а культура – сфера експресивного символізму або система трансцендентальних цінностей, то існує така царина культури, яка є інтегрованою у структуру соціальної взаємодії. Цією цариною постає соціальна культура, яка здійснює реалізацію експресивних символів або цінностей через різноманітні інституції соціальної інтеграції, регуляції та контролю. Парсонс виокремлює дві фундаментальні структури соціальної культури – цінності та норми, хоча не виключає більш конкретної диференціації її складових. Самі по собі цінності є “ідеальними”, тоді як норми – функціональними. У соціальному аспекті цінності набувають інтеграційної інтенції, через що Парсонс називає їх “соціетальними” цінностями. Реалізація культурних цінностей, перетворення їх на норми є актом взаємопроникнення соціальних і культурних систем. Це, насамперед, процеси інституалізації та диференціації соціальних ролей. Парсонс доводить, що соціальна культура – це нормативно-ціннісне сповнення соціальної системи або нормативна культура, призначення якої полягає у регуляції стосунків і моделюванні мотивації на соціальну інтеграцію – створення різних об'єднань і спільнот. Ефективність соціальної культури – гарантія існування соціальної системи як такої.

Соціальна цінність, норма, спільнота і соціальна роль – головні категорії соціології культури Парсонса. Однак центральною структурою інституалізації ціннісної культури є поняття моральної або правової норми. Соціальність культури полягає не стільки в її інтеграційній функції, скільки в інституалізації соціетальних цінностей, зокрема в правову систему. Саме право є найефективнішим механізмом суспільного контролю, що відображає найвищий рівень розвитку соціальної культури, притаманний цивілізаційному суспільству, під яким Парсонс вочевидь розуміє правову державу. Тому головною модальністю соціальної культури, згідно з Парсонсом, є правова культура, де чітко визначені обов'язки людей одного щодо одного, закріплені справедливою системою судочинства.

Справді, структурна класифікація нормативної культури “організується навколо понять цінностей системи, інститу-

алізованих норм, колективів та ролей” [4, 547]. Ці складові сповнюють культуру соціально-історичним змістом, адже ціннісно-нормативна база суспільства визначається його соціальною структурою (нацією, етносом, родиною тощо) та системою ролей. Щодо інституалізації соціальної культури, а саме це питання непокоїть Парсонса понад усе, то вона також має свою диференціацію, яка залежить від історичного типу суспільства: у первісному – система табу та ритуал; у цивілізованих суспільствах, почасти суспільна мораль, почасти – право тощо. Однак правова культура, на думку Парсонса, відображає не так економічно-політичну архітектоніку суспільства (спосіб виробництва), як релігійні погляди: “... система узаконення завжди заснована на упорядкованих відносинах з кінцевою реальністю і свідомо ставиться в залежність від цього. Тобто її обґрунтування в деякому сенсі завжди релігійне... Культурні ціннісні моделі забезпечують найбільш прямий зв’язок соціальної та культурної систем в узаконенні нормативного порядку суспільства. Різновид законності, своєю чергою, базується на релігійних орієнтаціях” [2, 796]. Напрямок теоретичних пошуків соціології культури Парсонса зумовлюють ще кілька важливих, як соціологічних, так і філософських питань. Поряд з проблемою інституалізації цінностей, американський учений апелює до проблеми співвідношення соціальних, культурних, економічних і політичних систем. До того ж економіка і політика постають не менш ефективними механізмами соціальної інтеграції та контролю, ніж нормативно-ціннісна культура. На інтегративній і контролюючій функції економіки наголошуватимуть також представники французького постмодернізму (постструктуралізму), зокрема Ж.Бодрійяр. Визначаючи сучасне суспільство як суспільство споживання, Бодрійяр писатиме: “Споживання – це система, яка забезпечує порядок знаків та інтеграцію групи: отже, воно постає, водночас, і мораллю (системою ідеологічних цінностей), і системою комунікації, структурою відносин. Лише за такого розуміння і за умови, що ця соціальна функція та структурна організація виходить далеко за межі рівня індивідів і впливає на них відповідно як неусвідомлена форма соціального примусу” [1, 108]. Сучасне суспільство постає тотальним суспільством контролю і маніпуля-

тивних технік. Однак і така тоталітарна система дає збій через як поодинокі, так і масові вибухи агресії.

Парсонс чітко розмежовує соціальну, культурну, політичну й економічну сфери діяльності. Попри те, що всі вони виконують контролюючу й інтегруючу функції, економіка і політика контролюють поведінку за рахунок моделювання мотивації на досягнення (матеріальний або професійний успіх, суспільне визнання, престиж тощо), тобто за рахунок раціоналізації поведінки. Натомість соціальна і культурна системи пов'язані з ірраціональними чинниками – складністю функціонування інтеріоризованих цінностей та норм. На думку вченого, соціологію має цікавити не так економіка і політика, як культура і соціум, які є первинними та виконують функції інтеграції та збереження взірця. Парсонс зауважує, що між економічною і політичною системами “існує така сама взаємозалежність і взаємопроникнення, як і між соціальною системою в цілому та культурними, а також психологічними (особистісними) системами” [4, 557]. Розгляд зумовленості соціальної культури економічними і політичними структурами американський соціолог лишає поза увагою.

Формування типу нормативної моделі, на глибоке переконання Парсонса, залежне від того, на яку соціальну цінність із полярних пар орієнтоване те чи інше суспільство – аскрипція чи досягнення, універсалізм чи партикуляризм, афектація чи афективна нейтральність. Ці соціально-ціннісні антитези конституюють морально-правову систему суспільств. Аскриптивний соціальний стандарт – це стандарт, який визначає цінність особистості залежно не від її діяльності або особистих досягнень, а від походження, національності, етнічної чи статевої належності. Можна твердити, що в такому суспільстві соціальною цінністю є не професіоналізм, а належність до референтної групи. Полярною ціннісною установкою є стандарт досягнення.

Універсалізм або універсалістський стандарт пов'язаний з кількома ціннісними установками: орієнтацією на особистісний професіоналізм, витіснення експресивних цінностей когнітивно-прагматичними інтересами (розвинуті індустріальні суспільства) та підкреслений індивідуалізм. Тому індивідуалістичний універсалізм зазвичай не сумісний з культурою, орієнтованою на стосунки. Також

такий стандарт вимагає дотримання афективної нейтральності, через що експресивна поведінка за універсалістської установки характеризується як “варварська”. Колективу надається цінність лише настільки, наскільки він є потрібним для особистісної реалізації “актора”. Універсалізм вимагає досить високої міри соціальної мобільності всередині професійної системи, чому протидіють “дифузно-емоційні” колективні зв’язки. Наприклад, універсалістський стандарт закладений в основу всієї американської системи освіти, на чому акцентують увагу й інші дослідники сучасної ментальності: “У московській школі, де я навчався, класи формували раз і назавжди, так що з першого класу ти знайомився з товаришами, з якими тобі доводилося навчатися десять років. Шкільні роки, проведені разом, об’єднували та навчали міцній дружбі. У філадельфійській школі, до якої пішов навчатися мій син, все було навпаки. Починаючи з молодших класів, кожного року змінювали не лише вчителів, а й склад класу. Як наслідок між дітьми виникали не глибокі дружні стосунки, а поверхові знайомства. Зате вироблялося вміння легко адаптуватися до нового колективу. Таке виховання закладає одну із засад американського характеру... Ви проживете з американцем в одній квартирі рік, і нічого не дізнаєтеся про нього як про особистість. Американці тримають один одного на відстані, і ніхто не полізе у вашу душу, але таке відчуття, що нікому до вас не має справи. Ця манера дає можливість вести динамічний спосіб життя та з легкістю пристосовуватися до життєвих змін...” [6, 162]. Натомість сім’я за універсалістської моделі базується на афективних прихильностях. Культуру міжстатевих стосунків тут визначає “романтична модель”, яку Парсонс помилково редукує виключно до американської традиції.

При партикулярній ціннісній системі, навпаки, великого значення надається колективу, а не індивіду (родинний тип китайського суспільства), збереженню традиції та стосункам. Якщо у суспільстві домінують аскриптивний і партикулярний стандарти, то його нормативна культура конституюється згідно з принципом жорсткої субординації.

В основу кожної із сучасних нормативних культур закладено два домінуючі ціннісні стандарти, комбінація яких визначає її тип. У цілому Парсонс виокремлює чотири такі моделі: універса-

лістськи-професійний стандарт, який закладено в основу соціальної культури США, універсалістськи-аскриптивний стандарт, якому відповідають, наприклад, соціальні культури Німеччини та Росії, партикуляристськи-професійний стандарт, наприклад Китай та партикуляристськи-аскриптивна культура країн Латинської Америки. Поряд із характеристикою універсалістськи-професійної моделі нормативної культури, Парсонс чимало уваги приділяє аналізу універсалістськи-аскриптивної моделі, яка значною мірою відповідає багатьом країнам Західної та Східної Європи. Комбінування універсалізму з аскрипцією призводить до великої ймовірності конфлікту, а також до агресивності у таких суспільствах: “Насправді досягнення має відігравати більшу роль і тим більш важливе значення, чим більше диференційована соціальна структура, і той факт, що це досягнення не оцінюється, постає джерелом напруги” [3, 291]. Попри поцінування професіоналізму й особистісних досягнень у таких ціннісних системах все-таки існує тенденція схилитися до колективізму та підкреслення статусу. Таким чином досягнення не є центральною цінністю, навколо якої нашаровуються всі інші ціннісні установки. При чому постійне підкреслення колективізму може також призводити до заборони на індивідуалізм. Парсонс відзначає, що в універсалістсько-аскриптивній культурі відчутне потужніше табу на емоції, зокрема позитивні: “... Існують досить міцні протидії щодо афективності, зосереджені, зокрема навколо статусу “честі”: як статусу всередині даного суспільства, так і статусу члена такого суспільства загалом. Прояв афективності витісняється ще далі, ніж у суспільствах першого типу. Особливо девальвації підлягають індивідуальні прихильності. Не існує в дійсності німецького аналога американському романтичному комплексу любові” [3, 291]. Досить цікавими є спостереження Парсонса щодо впливу аскриптивного стандарту на стійкість статево-ролевих стереотипів: “Проте існує також важлива відмінність щодо визначення сімейних ролей. Головний центр цих відмінностей прихований у значенні статусу в дифузному сенсі, який виражається, насамперед, у різкій категоризації ролей, пов’язаних зі статтю та віком, які відображені на внутрішній структурі родини. Насамперед жіночі ролі зазвичай визначаються різко контрастно у відношенні до чоловічих. Завдяки великому значенню, яке надається

дисципліні у політично-професійних структурах, а також важливості афективних потреб, ймовірно, суспільству такого типу доводиться робити потужний акцент на жінці як об'єкті любові, яка має здатність до почуття, однак, яка позбавлена інструментальних і моральних здатностей більш високого ґатунку. Разом із підкреслюванням у даному типі суспільства ієрархії та влади у ньому ймовірно має існувати авторитарна структура сім'ї" [3, 292].

Типологія соціальних цінностей Парсонса подібна до методологічного доробку американського культуролога Ричарда Гестеланда, хоча не є йому тотожною. (Гестеланд підкреслює комунікативний аспект нормативної культури.) Так, у своїй типології сучасних культур, зокрема бізнес-культур Гестеланд керується такими критеріями або диференціаціями стандартів: ієрархічно-формальний – егалітарно-неформальний; стриманий – експресивний; контактний – дистантний; монохронний – поліхронний. Так, поняття ієрархічно-формального типу культури у Гестеланда відповідає аскриптивному стандарту Парсонса, а егалітарно-неформальний – універсалізму. При чому у типології культур, запропонованій Гестеландом, суто егалітарно-неформальному стандарту відповідає США. Натомість вагома частка країн Західної та Східної Європи варто зарахувати до формально-ієрархічної культури, тобто де значне місце посідає соціальний статус людини, її походження. Такими культурами, наприклад, є культури Великої Британії, Іспанії, Італії, Франції та почасти Німеччини. Хоча роздуми Гестеланда скеровані практикою власних спостережень, ціннісній антитезі афектація – афективна нейтральність він приділяє більше уваги, ніж Парсонс. Зокрема, в європейському культурному регіоні, відзначає Гестеланд, простежується закономірність: чим експресивніша культура, тим більше спілкування рясніє невербальними засобами комунікації, і така культура є контактною. І навпаки, чим жорсткіші вимоги щодо стримування емоційності, тим вищий рівень комунікативного самоконтролю як на вербальному, так і на невербальному рівнях і дистантності.

Таким чином, можна говорити про існування американської соціокультурної парадигми, яка ґрунтується на системно-структурному підході, що помітно відрізняє американську соціологічну школу від німецької соціальної теорії розвитку чи французького

критицизму. Європейські соціокультурні теорії, навпаки, прагнуть вийти за межі побудови інваріантних структур, поглиблюючи проблему соціальної культури дослідженнями соціального розвитку чи декадансу. Виникає питання щодо того, що саме впливає на набір соціально-ціннісних стандартів, на формування, наприклад, універсально-професійної чи партикуляристсько-аскриптивної моделі? Парсонс дотримується провідного у сучасному суспільствознавстві вчення про ментальність, яке відстоював відомий науковець у галузі теорії культури К.Гірц, апелюючи до поняття “парадигма ментальності”, американський соціолог А.Кребер – адепт категорії “етосу”, німецький соціолог і культуролог Н.Еліас, який запропонував класифікацію “типів раціональності”, зумовлених “певним рівнем інтенсивності емоційного та фізіологічного контролю” та ін. Однак щодо пояснення засад ментальності, Парсонс висловлює цілковиту солідарність з Максом Вебером про провідну роль релігії. Так, на його думку, саме християнство, зокрема протестантизм, зіграло найпотужнішу роль у формуванні капіталістичної системи, ідеальним вираженням якої є економіка Сполучених Штатів Америки, та соціальна культура якої цілковито відповідає універсалістсько-професійній моделі.

Найскладнішою проблемою соціології культури Парсонс вважає проблему інтеграції. Фундаментальним інтегративним механізмом, на думку Парсонса, є утилітарний, політичний, особистісний та будь-який інший соціальний інтерес (катексис), який зумовлюється різними потребами, та система примусу. І соціальний катексис, і система примусу є різними формами контролю з боку суспільства над індивідом з метою запобігання соціальній девіації. Так, інтегративний катексис у вигляді емоційної потреби у любові чи визнанні Парсонс схильний розглядати як різновид соціальної винагороди і, водночас, як структуру контролю. Будь-яке суспільство зацікавлене у тому, щоб інститут родинності зберігався, адже саме сім'я “становить основний центр соціальної структури. Головне полягає у тому, що дитина зростає з глибоко укоріненою в ній потребою в прихильності до неї дорослих, яка слугує відповіддю на її дитячу прихильність”[3, 246]. Родина, особливо діти постають потужним механізмом моделювання емоційних прихильностей як великої цінності і, водночас, зацікав-

леності індивіда у відповідній формі соціальної інтеграції: “Структура основних потреб, на яких побудована мотивація щодо прийняття на себе сімейних ролей з боку дорослих, розгортається у контексті дитячих прихильностей” [3, 248]. Таким чином прогрес у розвитку нормативної (соціальної) культури полягає в продукуванні таких механізмів інтеграції, контролюючий характер яких є невідчутний індивідам. Завдяки цим механізмам відбувається лібідіозне інвестування не лише в економіку чи політику, а й у соціальну сферу, внаслідок чого індивід сам бажає соціальності. А якщо він сам бажає соціальності, то його деструктивні імпульси стримуватимуться ним самим поза репресіями: “Існує складний вид взаємозалежності між цими установками на схвалення і поваги та типами прихильностей, де переважає афективність, а саме тип чутливості-чуйності любові... лише встановлення подібної прихильності забезпечує нормативні засади для прийняття афективно-нейтрального типу орієнтації, отже, для вищих рівнів дисциплінарної організації особистості, яка здатна до адекватного здійснення багатьох ролей у складній соціальній системі” [3, 377]. “Емоційна прихильність”, на глибоке переконання Парсонса, є інтеріоризованим культурним стандартом, який виконує досить важливу роль у соціальній інтеграції, зокрема у створенні сім’ї. Без сумніву йдеться про модель сімейних стосунків у високорозвинутих індустріальних суспільствах, яка відтворюється символічно-експресивними засобами та перетворюється на ціннісний взірць, що давно отримав легітимність з боку як релігійної, так і морально-правової систем: “... прихильність організована в термінах культурного стандарту, який у першу чергу знайде вираження в експресивних символах, які є зрозумілими як для “Его”, так і для “Інших”... Так, між закоханими виникає система однаково зрозумілого ними еротичного символізму, що є невід’ємним аспектом їх взаємовідносин та умовою їх інтеграції. Цей символізм інституалізований у вигляді шлюбу, набуває додаткового виміру – моральної санкції та обов’язку в межах системи цінностей, загально визнаної даним суспільством” [3, 157].

Методологічно-теоретичний доробок Парсонса підлягатиме критиці, зокрема з боку німецького соціолога Норберта Еліаса. Свій теоретичний пошук соціальних детермінант виникнення культурних феноменів, зокрема диференціації нормативної культури, Еліас

починає зі спроби спростування структуралізму Парсонса. Еліас вважає, що соціологія культури, представлена Парсонсом, має статичний (синхронний) характер. Американський учений обмежився виокремленням структур соціальної культури та побудовою інваріантних нормативних моделей. Вказуючи на можливість взаємовпливу між культурними, соціальними й “особистісними” системами, Парсонс зосереджував увагу переважно на проблемах “ідеологічного спотворення” та девіації: “Інституалізація культурних систем може здійснюватися по-різному. Соціальні системи перебувають у залежності від культурних систем, в які вони почасти інституалізовані; проте зворотній вплив також відіграє надзвичайну роль. Під впливом напружень у структурі особистості та суспільства нерідко відбувається відчуження від зобов’язань реалізовувати ті чи інші інституалізовані цінності: це призводить до різного роду відхиленням від норми, визнаної даним суспільством” [5, 736]. Вже Кребер пішов далі Парсонса, доводячи здатність культурної моделі до саморозвитку. Згідно з Кребером, кожна культура має інваріантну структуру – музику, живопис, манери, моду тощо. Ця структура історично “заростає” різноманітними культурними смислами, які періодично змінюють один одного і можуть істотно відрізнятись. Парсонс визнавав розвиток культурної системи лише у контексті зростання її диференціації (незалежності) від суспільних процесів. Так, у первісних суспільствах існує невелика диференціація між соціальною структурою у цілому та його релігійною організацією. Натомість у більш розвинутих суспільствах залежність соціальних і культурних систем одна від одної у релігійному та юридичному сенсах передбачає доволі складні структури.

Еліас пропонує такий підхід, який уможливив би пізнання засад історичних змін соціальної культури. Теорія соціального розвитку Еліаса ґрунтується на соціально-конститутивному підході, який дає можливість довести залежність “індивідуальних, психологічних, особистісних структур” [7, 13] від соціальних структур, а соціальних структур – від економічно-політичних трансформацій. Еліас зауважує, що не лише цінності підлягають інституалізації, а й поява нових інституцій спричиняє появу нових цінностей. Так, Еліас доводить провідну роль у формуванні західноєвропейського етикету

закріплення інституту придворного товариства, аристократії, якому передували істотні економічні зрушення. Попри намагання Еліаса дистанціюватися від структуралізму в соціології, його теорія соціального розвитку не суперечить йому. Навпаки, соціально-конститутивний підхід доповнює системно-структурну методологію тим, що фіксує залежність нормативних моделей від соціальних структур і практик, які історично змінюються. Еліас не відкидає значення релігійного чинника у формуванні культури. Однак якщо на початку суспільного поступу на характер соціальної культури потужним чином впливала релігія (система вірувань), то в процесі диференціації соціальних структур, зокрема з появою панівних страт, формується автономний нормативно-ціннісний взірець або поведінковий стандарт, який суперечить релігійній морально-етичній доктрині і не меншою мірою визначатиме подальшу правову культуру Європи.

Акцентувавши увагу на пізнанні засад трансформацій у соціально-культурних системах, їх генезису Еліас спрямував соціальну теорію у філософське річище. Поряд із тим, безпосереднім предметом його наукового аналізу постала така модальність соціальної культури, як етикет (західноєвропейська нормативна модель), що дало Еліасу змогу вказати на роль впливу економічних і політичних чинників на зміни у соціальній культурі, а також на її диференціацію. Теоретичний пошук Еліаса виходить за межі соціології культури і поширюється на соціальну антропологію, поза якою, на його думку, неможливо побудувати цілісну соціально-культурну концепцію. Йдеться, насамперед, про психоаналітичну теорію інтеріоризації. Однак якщо Парсонс беззастережно керується положеннями психоаналітичної антропології, то Еліас не виявляє схильності до фройдівського тоталітаризму “Едипа”. На думку німецького дослідника, дієвість Супер-Его посилюється у процесі соціокультурного розвитку не за рахунок вирішення “едипового конфлікту” у ранньому дитинстві, а внаслідок зростання соціальної залежності між контрагентами і розвитку афективно-нейтральних поведінкових взірців, які зумовлюють соціальну винагороду та самооцінку.

Отже, в основу соціології культури Парсонса закладено кілька важливих тез: 1) існує істотне з аналітичної точки зору розмежування

між соціальними і культурними системами; 2) системою взаємопроникнення суспільства та культури постає інституалізована нормативна база суспільства та система соціальних ролей, орієнтованих на збереження поведінково-комунітивних стандартів (“взірців”), а також наявність таких цінностей, які спрямовані на соціальну інтеграцію. Проблема соціальної культури, згідно з Парсонсом, – це, насамперед, проблема соціальної інтеграції, яка вимагає відтворення та підтримки цінностей, пов’язаних з людськими відносинами, і що найважливіше – створення таких механізмів, які б ефективно моделювали потребу в “Іншому”. І Парсонс, і Еліас стверджують, що економічна чи емоційна потреба в “Іншому” постає потужним чинником, здатним здійснювати внутрішній самоконтроль. Адже у такому разі індивід навряд чи наважиться на конфлікт або руйнацію відносин. У цілому концепція соціальної культури Парсонса припускає можливість її доопрацювання за рахунок структурної диференціації “соціетальних цінностей”, зокрема через їх дослідження в аспекті історичного розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бодрийяр Ж. Общество потребления. – М., 2006.
2. Парсонс Т. Общества // О социальных системах. – М., 2002.
3. Парсонс Т. О социальных системах // О социальных системах.
4. Парсонс Т. Очерк социальной системы // О социальных системах.
5. Парсонс Т. Социальная система и культура // О социальных системах.
6. Сергеев М.Ю. Проект Просвещения: заметки об американской национальной идее // Вопросы философии. – 2007. – № 2.
7. Элиас Н. О процессе цивилизации. – М., Спб., 2001. – Т. 1.

Сайтарли І. Соціологія культури Т.Парсонса.

Статтю присвячено аналізу соціології культури Парсонса, де особливу увагу зосереджено на впливі його ідей на сучасну соціокультурну теорію як таку.

Ключові слова: структура, система, соціологія культури, культурна модель, соціальна цінність.

Сайтарлы И. Социология культуры Т.Парсонса.

Статья посвящена анализу социологии культуры Парсонса, где особенное внимание сосредоточено на влиянии его идей на современную социокультурную теорию.

Ключевые слова: структура, система, социология культуры, культурная модель, социальная ценность.

Saitarly I. A Parson's Sociology of Culture.

This article is devoted to analyze a Parson's Sociology of Culture and the principal attention is paid to influence of his thoughts on modern socio-cultural theory on the whole.

Key words: structure, system, sociology of culture, cultural modal, social value.